

COPIA
SINE
ORIGINALI.

SEU
LITERÆ IN SPATIIS
IMAGINARIIS, GALICO IDIO-
MATE CONSCRIPTÆ, PRÆLOQ;
NUPER MANDATÆ, CON-
FUTANTUR.

v.

v.

XVII

~~19~~

EX tribus literis, quas ad calcem
Epistolæ posuisti, L. C. P. lego, te esse
levem calumniatorem Principum.
Ex stylo Polonum te esse nego, Theu-
tonem intelligo. Ex conclusione Epi-
stolari video (quod ipse expressis verbis fateris) na-
turalem imaginatricis facultatis tuæ conceptum per
impresas diffusum paginas. Et exinde prudens re-
sponsum non mereris, jubente sacro dogmate: *Ut*
respondeatur stulto, secundum stultitiam ejus. Igitur bre-
vibus nebulas tuas discutio, & multum audentes
imposturas sole veritatis, ut niyes recentes, dis-
solvo.

Quicumque discursus falso nititur supposito,
vocantur castella aeri superædificata; ridentur &
temnuntur. Tale est ratiocinii tui frivolum funda-
mentum; dum supponis, Regem nostrum invictum
& conclusisse & subsignasse Articulos Pacis Turcicæ.
Nemo est in Polonia tam ignarus rerum ad Zoran-
no gestarum, ut tu te esse testaris, eoque ipso te
externum impostorem fateris. Scimus omnes, ma-
gnum Bellatorem Regem nostrum, spiritu principali
desuper confirmatum, se ad bellum pro gloria Cru-
cis contra Barbaros fortiter gerendum, totis viribus
applicuisse; Generaliumque Comitiorum felicitis Co-
ronationis suæ eò direxisse consilia; ut promissâ
ab

E XIV 403

mie. 1771.

ab ordinibus Regni fretus potentia, ultra Tyrannimofus progredetur; proque Istro, veteri Sarmatarum limite, cum Ottomannis decertaret. Verum dum ex tua officina emissarius rumor, pacem factam cum Ottomanno in manibus haberi, potentiam ad oppugnandos vicinos sub pretextu belli Turcici parari, vulgaverat, facile ingenuitati Polonæ illusi, ne arma virosque daret Principi Optimo, non minori zelo quam Godefridus quondam aut Ludovicus, sacra bella promoventi. Ita inermis penè, ducta ad hostium multitudinem proportionè. Rex Magnanimus effusa Barbariei obviam progressus, stetit quindecim millibus suorum, ducentorum penè millium efferatam barbariem, sexaginta majoribus tormentis comitatam; ne plus & ultra cades & funera sparsura progrederecur. Multis primò eandem circa expugnationem arcis Voyniloviensis affixit cladibus, tandem vallorum receptus munitimentis, quotidianis præliis suam fortitudinem ipsis æstimandam hostibus, viginti per dies comprobavit. Nec aliud expectans, quam ut illi alvei, qui olim momentis intumescere solebant, hostium inundarent castra, memorando in posteritatem vincenda exemplo. At cum nec dum fortè expiatis delictorum nostrorum reatibus, Autumnus velut naturæ suæ oblitus, ultra morem siccior omnes depresserat undas, sperataque à loci opportunitate Marti nostro negaverat subsidia; quid ultra faciendum erat nisi sepositam à Principe nostro Pacis mentionem, per hostem denuò suscitatum & oblaram, ita acceptare, ut gloriosè scenam illam, non bellum, finire liceret;

Principi nostro relictus campus; hostes præpeti se
abripuere regressu, defossis tot militum, asportatis
pluribus insigniorum hominum cadaveribus, quò
acceptam celarent cladem; relictis in castris non
paucis tormentis; postpositis, quas facere solebant,
excursionibus; redditis quindecim millibus illis ca-
ptivis, quos per vicos & pagos eundo vincularaverant,
Articuli Paſtorum ad speciem conſcripti, quorum
alii indeciſi, alii Reipublicæ approbandi relictis. Verbo
dicam, non pecunia Gallica, ut hallucinariſ, ſed forti-
tudo Principis noſtri, objectu Regiæ perſonæ ſuæ
ad inſtar Jovis Statoris, ſtitit calamitatem noſtram
reſpirium à bello Reipublicæ paravit; turpitudi-
nem pacis ante quinquennium factæ abolevit; Domi-
nium in Ukraina hoſtium conſeſſione retinuit; li-
bertatem religionis in locis occupatis effecit; ſa-
cerum ſepulchrum Hieroſolymitanum Orthodoxæ fi-
dei poſtliminiò reddidit; ſibi & Reipublicæ contra
dubios amicos certum paravit ſubſidium; Se ipſum,
belli Duces, florem militiæ ex ſub icſtu fatorum reduxit
rem integram liberæ genti reportavit; bellumne
an pacem veller? ipſa de ſuis conſuleret fatiſ, ſe
utrâque Patrem Patriæ fore, ſive paci nomen dan-
dum, ſive ſangvis & vita bello in victimam ferenda.
Indixit Generalia Regni Comitia Optimus Princeps,
unde Legatum Magnum mittere Reſpublica, qui ſuper
conditionibus pacis illas Portæ Ottomanicæ por-
tabit declarationes; quas ſui arbitra voluerit liber-
tas. Ergo falſum ſuppoſitum tantum, in quo tanta com-
menta extruiſ! Hoc exploſorifum, non ſtomachum
moyebit architectura tua. Maximè verò cum pa-
lân

lām sit universis , quid cum tibicine Anglicano factum, quem Gallicus & Britannicus Oratores, mediationem Turcis offerentes, ad castra miserant. Is ab immanissimo hoste, gentium jura temnente, Barbaris crudeli laniena in minutas dissectus partes, tuæ falsitatis convincens erit argumentum, quod nobis Gallieanum pacem non dederit ministerium. *Secundum* est ad quod respondeo. Principem nostrum absolutum affectare Imperium, ex eo asseris, quod ad hæc usque tempora supremi Ducis officio se abdicare recusat. Vide tam grandis imposturæ fundamentum. Domini Episcopi Regni, & cum illis viri magni, illi perspectam habentes Regiam pietatem, & Ecclesiasticorum bonorum patrocinium, ante aliquot annos initam cum Eo ratione summarum hybernalium conventionem respiciebant, justèque subyerebantur, ne novus successor tam sanctum & pium opus subruere niteretur. Hi positò benè calculò, solum Regem bellum Turcicum optimè nosse, solum Regem militem obsequentem habere, solum Regem apud hostes in summâ existimatione esse, scientes, utrique tam hinc quam illi rogabant Regem in Comitibus felicitis Coronationis suæ, ne supremam dimitteret Clavam. Petierunt, nec tamen impetrârunt, quia Optimus Princeps noluit & firmissimis & justissimis rationibus limitare arbitrium Reipublicæ: nec cunctabundus quondam Collegam, postea suum dixit in Imperio militari successorem. Jamque integer decurrit annus post dimissam Clavam. Tu tamen tedicis Polonium, & hæc ignoras, & super notoriâ imposturâ ædificas. Quod autem post dimissam Clavam Rex no-

ster Regiam personam castris intulerit, fecit primo ex amore in rem Christianam & Rempublicam; fecit ex mente Reipublicæ, quæ in Comitibus Coronationis fortis suas in manibus Optimi Principis reposuit; fecit denique ex supplicatione ipsorum belli Ducum tam Regni, quam Magni Ducatus Lithvaniæ, qui unanimi consensu exanime illius militiæ credebant corpus, nisi Regio animaretur spiritu; cujus ex persona mille clypeos sibi pendere unusquisque credebat, omnes prudentia ejus salutem, ex fortitudine victoriam promittebant. Ergo tu non absolutum Imperium times, sed absolutam unionem gentis nostræ; quæ tibi ex conscientiæ remorsu metuenda. Ideo impostura tua gladium divisionis Poloniæ inferre conatur, facit id quod à tot annis solet, ut gens tam fortis impunè vexari à te & injuriari possit.

Equidè sine tua exaggeratione Optimus Princeps novit & ingemiscit, quanta nobis inuincant discrimina, ab incubo Patriæ nostræ Barbaro. Sed quia Christianitati uniuersæ bella gerere placuit, nullos habitura triumphos, & certare in commune nefas; Antemurali suo Poloniæ terga obvertere; dumque amici & proximi nostri de longè steterant, imò vim nobis faciebant, ingenuitate crudelitate Gentis abutentes, res nostras turbantes, regnum animorum legitimo Principi auferre cupientes, mirum est quod Regum nostrorum Maximus, nec dum Fatis concedat consilium; cui humana impar est prudentia.

Nec illud ridiculum omittere possum paradoxum, quod appellas: *Capitale interesse conservationis libertatis nostræ, in eo consistere: ut vidamus vicinos nostros*

nostros Svecicis ruinis potentiores fieri, indeque ir-
reconciliabiles Galliaë hostes. Vide quæso, mi vesper-
tilio, quàm infulsè argumentaris! Profer unum exem-
plum, quid nobis unquam à Gallia mali? Primas Ar-
chiepiscoporum & Episcoporum sedes, quondam
apud nos occupaverunt Galli, quod Cathedræ Gne-
snensis & aliarum ecclesiarum testantur stemmatitia
lilia. Rudimenta fidei ab iisdem habemus. Eorum Sor-
bonæ alumnus divus Stanislaus, pietatis exemplar;
magnus Zamoscus, Tribunalium Regni author. A Gal-
lia Henricum Regem, sat modestè vix meritam Re-
gni sui multam tolerantem. A Gallia Ludovicam
Reginam, de hoc Regno meritissimam. Inde pacem
Olivensem. Ergo discrimine nostro amicae semper
Galliaë quæremus hostes? Ergo libertas nostra tutior,
si vicinitas evadet potentior? Quanta pars Regni no-
stri decessisset, cum majori Polonia, Vielunensis usque
terra, si tantum in nos potuisset Vicinitas: quantum
se voluisse declaravit, Mariæburgensibus & Libavien-
sibus pactis.

Tandem finio, ne cum Phantasmate tuo furiosè
adinstar Herculis pugnare videar. Nihil habeo contra
Principem meum, nisi hoc, quod publicas Regni sui
magis quàm sperabas sentiat injurias; quod ad nutus
Theutonicos tam amassè quàm odissè nec sciat nec
velit; quod supercilium vestrum non adoret; quod
bellator bellatori amicus, magnanimus magnanimum
sine causa non averfatur Regem.

Quod autem à Svecis illatas nobis allegas inju-
rias, non multùm proficis, imò tuis officis. Mortalia
Princeps noster & gens tota gerimus odia: quæ si
exci-

excitanda essent, illa prius resurgerent, quæ sunt ex
læsa patientia acerrima.

Jam verò quod longiorem Chymæricorum con-
ceptuum nectis catenam, quâ Austriam, Hungariam,
Syciam, Siciliam, Galliam, velut in triumpho du-
cturus incomptè compeditas, non est cur phanta-
sticam exortiam prædam, Fateris utique meras esse
imaginationes, quæ naturaliter spiritum tuum occupa-
nt, an exagitant. Quam malè sanæ mentis tuæ va-
sticatem sine invidia possessurus, cura in posterum, ne
re Polonum fingas, in quo nihil Polonum fingere licet.

De cætero ut mereris, sic valeto, & scito,
quod JOANNES Tertius Regum Nostrorum Maxi-
mus, tuo cum crepiscordio ac displicentia, apud
gentem nostram Rex Optimus, & Parmæ ac Placen-
tiæ Princeps habetur, primum titulum ab avita ste-
matis sui parmâ, secundum à nostra possidens gra-
titudine.

TYPIS

Monasterii OLIVENSIS, Sac. Ord. Cisterc.

ANNO 1677.
